

Høringssvar – Forslag til lov om aldersgrenser for bruk av sosiale medier

1. Innledning

Spiseforstyrrelsesforeningen takker for muligheten til å gi innspill til høringsnotatet om forslag til lov om aldersgrense for bruk av sosiale medier. Vi støtter formålet om å beskytte barn og unge mot skadevirkninger ved bruk av sosiale medier, og vi ser med stort alvor på hvordan disse plattformene påvirker kroppsbilde, selvfølelse og utvikling av spiseforstyrrelser.

Vår tilslutning til lovforslaget bygger på både forskningsbasert kunnskap og brukererfaringer. Vi viser særlig til studien fra Journal of Eating Disorders (2024), som dokumenterer en sterk sammenheng mellom bruk av visuelle sosiale medier og spiseforstyrrelsespatologi blant norske ungdommer. Vi viser også til våre egne brukerundersøkelser og innspillsmøter med brukere, som bekrefter at sosiale medier ofte fungerer som vedlikeholdende og triggende faktorer for spiseforstyrrelser.

Vi støtter mange av vurderingene og refleksjonene i Forbrukertilsynets høringssvar, og mener deres perspektiver på definisjon, aldersverifisering og tilsyn er særlig relevante.

2. Kommentarer til lovforslaget

2.1 Aldersgrense og pliktsubjekt

Vi støtter forslaget om en absolutt aldersgrense på 15 år, og at ansvaret legges på tilbyderne av sosiale medier. Dette er avgjørende for å beskytte barn mot algorit mestyrt eksponering for skadelig innhold, som kroppssjekking, "thinspo", "fatspo", og normalisering av undervekt og restriktiv spising.

Brukere med spiseforstyrrelser opplever ofte ambivalens – de ønsker ikke å bli trigget, men oppsøker likevel innhold som forsterker sykdommen. En aldersgrense kan bidra til å redusere denne eksponeringen i en sårbar fase.

2.2 Definisjon av sosiale medier

Vi støtter en teknologinøytral og funksjonsbasert definisjon, slik Forbrukertilsynet foreslår. Plattformenes funksjoner – ikke deres deklarerte formål – avgjør risikoen. Snapchat og TikTok er eksempler på plattformer som, til tross for ulik struktur, har høy skadepotensiale og bør omfattes av loven.

2.3 Unntak og gråsoner

Vi er bekymret for at enkelte tjenester, som digitale meldingstjenester og spill med sosiale funksjoner, kan bli unntatt på feil grunnlag. Flere brukere rapporterer om kontakt med "pro-ana coaches" via ulike meldingstjenester, og om skjult triggende innhold forkledd som trenings- eller

kostholds-innhold. Vi ber om at unntak vurderes kritisk og at det etableres klare kriterier for hva som regnes som sosialt medium.

2.4 Aldersverifisering

Vi støtter behovet for sikker og personvernvennlig aldersverifisering. Selvrapportering er ikke tilstrekkelig. Vi ser positivt på utviklingen av europeiske løsninger, men mener at tilbyderne må pålegges å ta ansvar for å sikre at barn under 15 år ikke får tilgang.

3. Forslag til forbedringer

- Styrke mediekritisk-kompetanse og digital mestring: Lovforslaget bør følges av tiltak som gir barn og unge verktøy til å forstå og påvirke algoritmer, identifisere skadelig innhold og bygge en trygg digital identitet.
- Inkluder brukerstemmer i videre arbeid: Unge med erfaring fra spiseforstyrrelser har verdifull innsikt i hvordan sosiale medier påvirker dem. Vi anbefaler at deres stemmer inkluderes i utforming av tiltak og veiledning.
- Vurder overgangsordninger nøye: Eksisterende profiler bør settes inaktive, men det må sikres at barn ikke mister kontakt med støttende fellesskap.
- Tydeliggjør tilsynsmyndighetens rolle: Vi støtter at det etableres en tilsynsmyndighet med hjemmel til å ilegge sanksjoner. Det må også sikres kompetanse på psykisk helse og digitale skadevirkninger.

4. Avslutning

Spiseforstyrrelsesforeningen støtter intensjonen bak lovforslaget og mener det er et viktig skritt mot å beskytte barn og unge mot digitale skadevirkninger. Sosiale medier spiller en stor rolle i utvikling og vedlikehold av spiseforstyrrelser, og det er avgjørende at lovverket reflekterer dette.

Vi oppfordrer departementene til å kombinere lovregulering med forebyggende og helsefremmende tiltak, og til å involvere brukerorganisasjoner i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen,
Silje Sønsterud Olsen
Seniorrådgiver
Spiseforstyrrelsesforeningen